

1. udgave

TAKSONOMI FOR DE 4K'ER

Høje-Taastrup Kommune

Juni 2021

Introduktion: Indhold og baggrund

Du sidder lige nu med *den første udgave* af to taksonomier for de fire K'er: Kreativitet, Kritisk Tænkning, Kollaboration og Kommunikation.

Du bliver i dokumentet præsenteret for tre ting:

- 1 Inspiration til, hvordan du kan anvende taksonomierne i din pædagogiske og didaktiske praksis
- 2 En 5-trins-taksonomimodel for de fire K'er
- 3 En 3-trins-taksonomimodel for de fire K'er

Taksonomierne bygger på eksisterende litteratur og forskningsinputs. Men ligeså vigtigt er de udarbejdet på baggrund af inputs fra den pædagogiske udviklingsgruppe i Fremtidens Skole.

Dokumentet her er først og fremmest 'akademisk'. Det betyder, at det præsenterer en logisk og teoretisk stringent systematik for taksonomiske niveauer af de fire K'er.

Det betyder også, at du har en opgave – sammen med dine kollegaer – i at gøre taksonomierne til et værktøj i øjenhøjde, som du kan bruge i en travl hverdag sammen med dine elever og kollegaer.

ANVENDELSE AF TAKSONOMIEN I PRAKSIS

Hvordan kan du anvende taksonomimaterialet i praksis?

Formålet med taksonomien

Det er ønsket med taksonomierne, at de kan være til inspiration og hjælp i forberedelsen, gennemførelsen og evalueringen af projektforsøg med elever og kollegaer.

Taksonomien kan give et fælles sprog for de fire K'er – og elevernes progression inden for K'ernes kompetenceområder.

Taksonomien giver også plads til, at du kan eksperimentere med, hvordan du udfolder det i øjenhøjde med elever. Her kan du selv trække på din egen pædagogiske og didaktiske kreativitet og kritiske tænkning til at gøre taksonomien forståelig og motiverende at arbejde efter for eleverne.

Forskellen på tre og fem trin

Materialet indeholder to taksonomier: En tretrinns og en femtrinns taksonomi. Femtrinns taksonomien adskiller sig særligt fra tretrinns taksonomien ved at starte på et *parathedsniveau* knyttet til motivation.

Det er op til dig at vælge, hvilken taksonomi, der er mest anvendelig – for dig, dine kollegaer og dine elever.

Forslag til spørgsmål du kan arbejde med, når du bruger taksonomierne til forberedelse og evaluering af projektforsløb

Spørgsmål til forberedelse

- Hvilke K'er og kompetenceområder vil I gerne arbejde med i projektet?
- Hvilke K'er og kompetenceområder ville give energi for eleverne at arbejde med? Hvordan kan I inddrage eleverne i at beslutte, hvilke K'er, I skal arbejde med?
- Hvilke eksempler kan I give eleverne på, at de bliver endnu dygtigere til at mestre K'erne og de enkelte kompetenceområder?
- Hvordan kan I arbejde med at gøre elevernes mestring synlig for dem undervejs og ved afrundingen af projektforsløbet – f x ved at bruge taksonomien?

Spørgsmål til evaluering

- Hvordan har eleverne flyttet sig på kompetenceområderne, I gerne ville arbejde med i projektet? Hvordan er det kommet til udtryk i konkrete eksempler på det, eleverne har sagt og gjort?
- Hvordan kan I inddrage eleverne i evalueringen af deres egen udvikling og mestring i forløbet?
- Hvilke kompetencer kunne være interessante at arbejde med i næste projekt? For jer – og for eleverne?

5-TRINS TAKSONOMI

Præsentation af taksonomiens fem niveauer

Taksonomiens niveauer er inddelt i fem: **Parat, deltagende, udforskende, udøvende og mestrende**. Der er lavet niveauer for hvert enkelt kompetenceområdet knyttet til de enkelte K'er.

Formålet med niveauinddelingen er at beskrive nuancerede 'mestringsniveauer', der ikke er bundet til fx alder eller klassetrin.

De fem niveauer er skabt med inspiration fra bl.a. Simpsons Psykomotoriske og Kratwohls' affektive taksonomier kombineret med Patricia Benners fem kompetenceniveauer.

Niveauerne er udarbejdet med et særligt fokus på variation i niveau af kompetencedybde og selvstændig mestring i projektforsløb.

Præsentation af taksonomiens fem niveauer

Parat: Vil gerne

- Eleverne har lyst til at deltage i projektaktiviteter, der kræver de fire K'er

Deltagende: Kan med hjælp

- Eleverne kan deltage i stilladserede, projektaktiviteter, der kræver de fire K'er.
- Eleverne udtrykker et spirende niveau af mestring af de fire K'er

Udforskende: Prøver selv

- Eleverne prøver selv kræfter med projektaktiviteter der kræver de fire K'er

Udøvende: Kan selv

- Eleverne anvender de fire K'er med stigende selvstændighed, sikkerhed og mestring, når de deltager i projektaktiviteter.

Mestrende: Gør det bare

- Eleverne anvender de fire K'er med stor selvstændighed, selvfølgelighed og sikkerhed, når de deltager i projektaktiviteter.
- Eleverne udtrykker det højeste niveau af mestring af kompetencerne i handling jf. analysenøglen.

5-trins taksonomi for kritisk tænkning

Kompetenceområde	Parat Vil gerne	Deltagende Kan med hjælp	Udforskende Prøver selv	Udøvende Kan selv	Mestrende Gør det bare
Kildekritik	Eleverne vil gerne forholde sig kritisk til den information, de indsamler	Eleverne kan med støtte forholde sig kritisk til dele af den information, de indsamler	Eleverne forsøger selvstændigt at forholde sig kritisk til den information, de indsamler	Eleverne kan forholde sig kritisk til det meste af den information, de indsamler	Eleverne forholder sig meget kritisk over for den information, de indsamler
Argumentation	Eleverne vil gerne underbygge deres synspunkter med argumenter	Eleverne kan med hjælp underbygge nogle af deres synspunkter med argumenter	Eleverne øver sig selv i at underbygge deres synspunkter med argumenter	Eleverne underbygger ofte deres synspunkter med argumenter	Eleverne underbygger deres synspunkter med argumenter
Åbenhed for alternative løsninger	Eleverne vil gerne overveje alternative løsninger, når de skal gøre noget i projektet	Eleverne kan med støtte overveje alternative løsninger	Eleverne forsøger selvstændigt at udforske alternative løsninger	Eleverne afvejer selvstændigt flere alternative løsninger	Eleverne overvejer mange alternative løsninger, når de skal gøre noget i projektet
Undren	Eleverne er parate til at undre sig over fx emne og målgruppe	Eleverne kan med hjælp stille nysgerrige spørgsmål	Eleverne forsøger selv at finde på nysgerrige spørgsmål til fx emne og målgruppe	Eleverne stiller nysgerrige spørgsmål til fx emne og målgruppe	Eleverne stiller mange nysgerrige spørgsmål til fx emne og målgruppe, der udviser undren
Reflekteret stillingtagen	Eleverne har lyst til at forstå forskellige synspunkter, når de skal beslutte noget i projektet	Eleverne kan med hjælp undersøge forskellige synspunkter, når de skal beslutte noget	Eleverne forsøger at forstå forskellige synspunkter, når de skal beslutte noget	Eleverne anerkender for det meste forskellige synspunkter, når de skal beslutte noget	Eleverne reflekterer over forskellige synspunkter, når de skal beslutte noget i projektet
Forbedring og evaluering	Eleverne vil gerne forsøge at forbedre deres produkt(er)	Eleverne kan med støtte forbedre deres produkt(er)	Eleverne udforsker selv muligheder for at forbedre deres produkt(er)	Eleverne kan mere eller mindre systematisk forbedre deres produkt(er)	Eleverne arbejder systematisk at forbedre deres produkt(er) i projektet – fx ved at teste og vurdere prototyper.
Refleksion over læring	Eleverne vil gerne reflektere over, hvad de lærte i projektet	Eleverne reflekterer over, hvad de lærte i projektet når de bliver spurgt	Eleverne prøver selv at reflektere over egen læring	Eleverne reflekterer over, hvad de lærte i projektet	Eleverne reflekterer dybdegående over, hvad de lærte i projektet

5-trins taksonomi for kreativitet

Kompetenceområde	Parat Vil gerne	Deltagende Kan med hjælp	Udforskende Prøver selv	Udøvende Kan selv	Mestrende Gør det bare
Strategier til idéudvikling	Eleverne vil gerne arbejde med at få idéer	Eleverne får og forbedrer idéer, når de bliver hjulpet	Eleverne prøver selv at få og forbedre simple ideer	Eleverne kan selv gå i gang med at få og forbedre idéer	Eleverne har nemt ved at gå i gang med at få og forbedre idéer (fx ved brug af kendte metoder og værktøjer).
Transfer	Eleverne vil gerne undersøge, hvordan de kan bruge deres viden til at få nye idéer	Eleverne kan med hjælp bruge deres viden til at få nye idéer	Eleverne forsøger selv at få nye ideer ved at bruge deres viden	Eleverne kan selvstændigt bruge deres viden til at få nye idéer	Eleverne bruger aktivt deres viden (fx fra fagene) til at få nye idéer
Idémængde	Eleverne vil gerne blive bedre til at få idéer	Eleverne kan med hjælp få nogle ideer	Eleverne prøver at få ideer selvstændigt	Eleverne får selv en del idéer	Eleverne får mange idéer
Originalitet	Eleverne vil gerne udforske ideer, der er nye for dem selv	Eleverne kan med hjælp få ideer, der er nye for dem selv	Eleverne forsøger selv at finde nye ideer	Eleverne kan selv finde på ideer, der er nye for dem selv	Eleverne får mange idéer, der er nye for dem selv
Nysgerrighed	Eleverne vil gerne vide mere eller lære noget nyt	Eleverne kan med hjælp opsøge mere viden og lære noget nyt	Eleverne forsøger selv at lære nyt og vide mere	Eleverne opsøger ny viden og vil gerne lære noget nyt	Eleverne vil hele tiden vide mere og lære noget nyt
”Ud af boksen”	Eleverne vil gerne prøve at gøre noget, som de ikke plejer at gøre	Eleverne kan med støtte gøre noget, som de ikke plejer at gøre	Eleverne forsøger selv at finde gøre noget, som de ikke plejer at gøre	Eleverne gør noget, som de ikke plejer at gøre	Eleverne gør noget helt andet, end de plejer at gøre (fx når de skal få idéer, lave produkter og fremlægge)
Fantasifuldhed	Eleverne vil gerne bruge deres fantasi til at få idéer, som måske aldrig kan lade sig gøre	Eleverne kan med støtte bruge deres fantasi til at få idéer	Eleverne forsøger selv at bruge deres fantasi til at få ideer	Eleverne kan bruge deres fantasi til at få idéer	Eleverne tillader sig selv at arbejde med idéer, som måske aldrig kan lade sig gøre, når de skal få idéer

5-trins taksonomi for kommunikation

Kompetenceområde	Parat Vil gerne	Deltagende Kan med hjælp	Udforskende Prøver selv	Udøvende Kan selv	Mestrende Gør det bare
Brug af forskellige kommunikationsformer	Eleverne vil gerne prøve forskellige former for kommunikationsformer i projektet	Eleverne kan med hjælp bruge forskellige former for kommunikation	Eleverne afprøver forskellige kommunikationsformer	Eleverne kan selvstændigt variere deres kommunikationsformer	Eleverne bruger mange forskellige former for kommunikation (fx mundtlig, skriftlig, digital og kropssprog)
Forståelse	Eleverne vil gerne blive bedre til at forstå hinanden, når de taler sammen	Eleverne kan med støtte forstå hinanden, når de taler sammen	Eleverne forsøger selv at forstå hinanden, når de taler sammen	Eleverne forstår det meste af tiden hinanden, når de taler sammen	Eleverne forstår i høj grad hinanden, når de taler sammen
Strategisk valg af kommunikationsform	Eleverne vil gerne vælge en kommunikationsform, med udgangspunkt i modtageren	Eleverne kan med hjælp vælge den rette kommunikationsform til modtageren	Eleverne forsøger selv med forskellige kommunikationsformer afhængigt af modtageren	Eleverne vælger for det meste en kommunikationsform, med udgangspunkt i modtageren	Eleverne vælger kommunikationsform med udgangspunkt i modtageren
Aktiv lytter	Eleverne vil gerne lytte efter, hvad hinanden siger	Eleverne kan med støtte lytte til, hvad hinanden siger	Eleverne forsøger at lytte koncentreret til, hvad hinanden siger	Eleverne lytter for det meste koncentreret til, hvad hinanden siger	Eleverne lytter koncentreret til, hvad hinanden siger
Spørgsmål til forståelse af andres budskaber	Eleverne vil gerne stille opfølgende spørgsmål, når de taler sammen	Eleverne kan med støtte stille opfølgende spørgsmål, når de taler sammen	Eleverne forsøger selv at stille opfølgende spørgsmål, når de taler sammen	Eleverne kan selvstændigt stille opfølgende spørgsmål, når de taler sammen	Eleverne stiller generelt opfølgende spørgsmål, når de taler sammen
Kontakt til eksterne	Eleverne vil gerne kontakte nogen uden for skolen	Eleverne kan med hjælp kontakte nogen uden for skolen	Eleverne forsøger selv at finde måder at kontakte nogen uden for skolen	Eleverne kan selv kontakte nogen uden for skolen	Eleverne har nemt ved at kontakte (fx ringe op, besøge, skrive til) nogen uden for skolen
Kommunikation med eksterne	Elever vil gerne vide, hvordan man kommunikerer med nogen uden for skolen	Eleverne kan med hjælp kommunikere med nogen uden for skolen	Eleverne forsøger selv at kommunikere med nogen uden for skolen	Eleverne kan selv kommunikere med nogen uden for skolen	Eleverne har nemt ved at kommunikere (fx tale og skrive) med nogen uden for skolen

5-trins taksonomi for kollaboration

Kompetenceområde	Parat Vil gerne	Deltagende Kan med hjælp	Udforskende Prøver selv	Udøvende Kan selv	Mestrende Gør det bare
Sammenflettet opgaveløsning	Eleverne vil gerne samarbejde om at løse opgaverne i projektet	Eleverne kan med støtte hjælpe hinanden med at løse dele af projektets opgaver	Eleverne forsøger at hjælpe hinanden med at løse dele af projektets opgaver	Eleverne hjælper hinanden med at løse de fleste af projektets opgaver	Eleverne arbejder som en helhed og hjælper hinanden med at løse alle projektets opgaver
Fælles forståelsesramme	Eleverne synes det er vigtigt at have en fælles forståelse af, hvad de skal i projektet	Eleverne kan med støtte tale sig frem til en fælles forståelse af, hvad de skal i projektet	Eleverne forsøger selv at skabe en fælles forståelse af, hvad de skal i projektet	Eleverne kan selvstændigt tale sig frem til en fælles forståelse af, hvad de skal i projektet	I grupperne har eleverne samme forståelse af, hvad de skal i projektet
Anerkendelse af kompetencer	Eleverne vil gerne fordele roller og opgaver, så alle får muligheden for at gøre noget, de er gode til	Eleverne kan med hjælp fordele roller og opgaver, så flere får muligheden for at gøre noget, de er gode til	Eleverne forsøger at fordele roller og opgaver, så alle kan gøre noget, de er gode til	Eleverne kan selv fordele de fleste opgaver og roller, så de fleste kan gøre noget, de er gode til	Eleverne fordele roller og opgaver, så alle får muligheden for at gøre noget, de er gode til
Rummelighed	Eleverne vil gerne blive bedre til at give hinanden plads i samtaler	Eleverne kan med hjælp give plads til hinanden	Eleverne forsøger selv at give plads til hinanden	Eleverne er gode til at give plads og afbryder kun sjældent hinanden	Eleverne taler kun en ad gangen, afbryder ikke og giver plads til hinanden
Forhandling i gruppen	Eleverne vil gerne forhandle om gruppens fælles valg	Eleverne kan med hjælp forhandle	Eleverne forsøger selv at forhandle	Eleverne forhandler ofte selvstændigt i gruppen	Der foregår en stor grad af forhandling i grupperne om de fælles valg
Fælles bidrag	Eleverne forstår vigtigheden af, at alle bidrager til projektarbejdet	I grupperne bidrager de fleste elever til projektarbejdet, hvis de får hjælp	Eleverne forsøger selvstændigt at sørge for, at de fleste bidrager	I grupperne bidrager de fleste elever til projektarbejdet	I grupperne bidrager alle elever, så godt de kan, til projektarbejdet

3-TRINS TAKSONOMI

Præsentation af taksonomiens tre niveauer

Taksonomiens niveauer er inddelt i tre: **Deltagende, udforskende og mestrende.**

Formålet med niveauinddelingen er at beskrive nuancerede 'mestringsniveauer', der ikke er bundet til fx alder eller klassestrin.

De tre niveauer er skabt med inspiration fra bl.a. Simpsons Psykomotoriske og Kratwohls' affektive taksonomier kombineret med Patricia Benners fem kompetenceniveauer.

Niveauerne er udarbejdet med et særligt fokus på variation i niveau af kompetencedybde og selvstændig mestring i projektforsløb.

1 - Deltagende:
Kan med hjælp

2 - Udforskende:
Prøver selv

3 - Mestrende:
Gør det bare

Præsentation af taksonomiens tre niveauer

Deltagende: Kan med hjælp

- Eleverne kan deltage i stilladsede, projektaktiviteter, der kræver de fire K'er.
- Eleverne udtrykker et spirende niveau af mestring af de fire K'er

Udforskende: Prøver selv

- Eleverne prøver selv kræfter med projektaktiviteter der kræver de fire K'er

Mestrende: Gør det bare

- Eleverne anvender de fire K'er med stor selvstændighed, selvfølgelighed og sikkerhed, når de deltager i projektaktiviteter.
- Eleverne udtrykker det højeste niveau af mestring af kompetencerne i handling jf. analysenøglen.

3-trins taksonomi for kritisk tænkning

Kompetenceområde	Deltagende Kan med hjælp	Udforskende: Prøver selv	Mestrende Gør det bare
Kildekritik	Eleverne kan med støtte forholde sig kritisk til dele af den information, de indsamler	Eleverne forsøger selvstændigt at forholde sig kritisk til den information, de indsamler	Eleverne forholder sig meget kritisk over for den information, de indsamler i projektets forskellige faser
Argumentation	Eleverne kan med hjælp underbygge nogle af deres synspunkter med argumenter	Eleverne øver sig selv i at underbygge deres synspunkter med argumenter	Eleverne underbygger deres synspunkter med argumenter
Åbenhed for alternative løsninger	Eleverne kan med støtte overveje alternative løsninger	Eleverne forsøger selvstændigt at udforske alternative løsninger	Eleverne overvejer mange alternative løsninger, når de skal gøre noget i projektet
Undren	Eleverne kan med hjælp stille nysgerrige spørgsmål til fx emne og målgruppe	Eleverne forsøger selv at finde på nysgerrige spørgsmål til fx emne og målgruppe	Eleverne stiller mange nysgerrige spørgsmål til fx emne og målgruppe, der udviser undren
Reflekeret stillingtagen	Eleverne kan med hjælp undersøge forskellige synspunkter, når de skal beslutte noget	Eleverne forsøger at forstå forskellige synspunkter, når de skal beslutte noget	Eleverne reflekterer over forskellige synspunkter, når de skal beslutte noget i projektet
Forbedring og evaluering	Eleverne kan med støtte forbedre deres produkt(er)	Eleverne udforsker selv muligheder for at forbedre deres produkt(er)	Eleverne arbejder med at forbedre deres produkt(er) i projektet – fx ved at teste og vurdere prototyper.
Refleksion over læring	Eleverne reflekterer over, hvad de lærte i projektet, når de bliver spurgt	Eleverne prøver selv at reflektere over egen læring	Eleverne reflekterer dybdegående over, hvad de lærte i projektet

3-trins taksonomi for kreativitet

Kompetenceområde	Deltagende Kan med hjælp	Udforskende Prøver selv	Mestrende Gør det bare
Strategier til idéudvikling	Eleverne får og forbedrer idéer, når de bliver hjulpet	Eleverne prøver selv at få og forbedre simple ideer	Eleverne har nemt ved at gå i gang med at få og forbedre idéer, når de skal (fx ved brug af kendte metoder og værktøjer).
Transfer	Eleverne kan med hjælp bruge deres viden til at få nye idéer	Eleverne forsøger selv at få nye ideer ved at bruge deres viden	Eleverne bruger aktivt deres viden (fx fra fagene) til at få nye idéer
Idémængde	Eleverne kan med hjælp få nogle ideer	Eleverne prøver at få ideer selvstændigt	Eleverne får mange idéer
Originalitet	Eleverne kan med hjælp få ideer, der er nye for dem selv	Eleverne forsøger selv at finde nye ideer	Eleverne får mange idéer, der er nye for dem selv
Nysgerrighed	Eleverne kan med hjælp opsøge mere viden og lære noget nyt	Eleverne forsøger selv at lære nyt og vide mere	Eleverne vil hele tiden vide mere og lære noget nyt
”Ud af boksen”	Eleverne kan med støtte gøre noget, som de ikke plejer at gøre	Eleverne forsøger selv at finde gøre noget, som de ikke plejer at gøre	Eleverne gør noget helt andet, end de plejer at gøre i projektets forskellige faser (fx når de skal få idéer, lave produkter og fremlægge)
Fantasifuldhed	Eleverne kan med støtte bruge deres fantasi til at få idéer	Eleverne forsøger selv at bruge deres fantasi til at få ideer	Eleverne tillader sig selv at arbejde med idéer, som måske aldrig kan lade sig gøre, når de skal få idéer

3-trins taksonomi for kommunikation

Kompetenceområde	Deltagende Kan med hjælp	Udforskende Prøver selv	Mestrende Gør det bare
Brug af forskellige kommunikationsformer	Eleverne kan med hjælp bruge forskellige former for kommunikation	Eleverne afprøver forskellige kommunikationsformer	Eleverne bruger mange forskellige former for kommunikation (fx mundtlig, skriftlig, digital og kropssprog) i projektet
Forståelse	Eleverne kan med støtte forstå hinanden, når de taler sammen	Eleverne forsøger selv at forstå hinanden, når de taler sammen	Eleverne forstår i høj grad hinanden, når de taler sammen
Strategisk valg af kommunikationsform	Eleverne kan med hjælp vælge den rette kommunikationsform til modtageren	Eleverne forsøger selv med forskellige kommunikationsformer afhængigt af modtageren	Eleverne vælger kommunikationsform med udgangspunkt i modtageren, når de skal have andre til at forstå noget
Aktiv lytter	Eleverne kan med støtte lytte til, hvad hinanden siger	Eleverne forsøger at lytte koncentreret til, hvad hinanden siger	Eleverne lytter koncentreret til, hvad hinanden siger
Spørgsmål til forståelse af andres budskaber	Eleverne kan med støtte stille opfølgende spørgsmål, når de taler sammen	Eleverne forsøger selv at stille opfølgende spørgsmål, når de taler sammen	Eleverne stiller generelt opfølgende spørgsmål, når de taler sammen
Kontakt til eksterne	Eleverne kan med hjælp kontakte nogen udenfor skolen	Eleverne forsøger selv at finde måder at kontakte nogen uden for skolen	Eleverne har nemt ved at kontakte (fx ringe op, besøge, skrive til) nogen udenfor skolen
Kommunikation med eksterne	Eleverne kan med hjælp kommunikere med nogen udenfor skolen	Eleverne forsøger selv at kommunikere med nogen udenfor skolen	Eleverne har nemt ved at kommunikere (fx tale og skrive) med nogen udenfor skolen

3-trins taksonomi for kollaboration

Kompetenceområde	Deltagende Kan med hjælp	Udforskende Prøver selv	Mestrende Gør det bare
Sammenflettet opgaveløsning	Eleverne kan med støtte hjælpe hinanden med at løse dele af projektets opgaver	Eleverne forsøger at hjælpe hinanden med at løse dele af projektets opgaver	Eleverne arbejder som en helhed og hjælper hinanden med at løse alle projektets opgaver
Fælles forståelsesramme	Eleverne kan med støtte tale sig frem til en fælles forståelse af, hvad de skal i projektet	Eleverne forsøger selv at skabe en fælles forståelse af, hvad de skal i projektet	I grupperne har eleverne samme forståelse af, hvad de skal i projektet
Anerkendelse af kompetencer	Eleverne kan med hjælp fordele roller og opgaver, så flere får muligheden for at gøre noget, de er gode til	Eleverne forsøger at fordele roller og opgaver, så alle kan gøre noget, de er gode til	Eleverne fordeler roller og opgaver, så alle får muligheden for at gøre noget, de er gode til
Rummelighed	Eleverne kan med hjælp give plads til hinanden i samtaler	Eleverne forsøger selv at give plads til hinanden	Eleverne taler kun en ad gangen, afbryder ikke og giver plads til hinanden i samtaler
Forhandling i gruppen	Eleverne kan med hjælp forhandle om gruppens fælles valg	Eleverne forsøger selv at forhandle	Der foregår en stor grad af forhandling i grupperne om de fælles valg
Fælles bidrag	I grupperne bidrager de fleste elever til projektarbejdet, hvis de får hjælp	Eleverne forsøger selvstændigt at sørge for, at de fleste bidrager	I grupperne bidrager alle elever, så godt de kan, til projektarbejdet

